

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 4 augustus 2011

MEDITATIE

De parel van grote waarde

Gezocht

Nadat Jezus de scharen van Zich gelaten had, nam Hij de discipelen apart. De discipelen hadden kennis aan de profetische bediening van een geopenbaarde Middelaar. Ze krijgen ook kennis aan Zijn priesterlijke arbeid. Als Hij straks de dood ingaat, zijn ze alles kwijt. Maar door het verlies en de dood heen zullen ze Hem leren kennen als hun Borg en Zaligmaker. Deze lessen liggen verklaard in de gelijkenis van de parel van grote waarde. De Heere mocht deze verborgen heilgeheimen ook ons willen leren.

Parelkooplui waren ontwikkelde mensen. Ze spraken vreemde talen. Maakten lange reizen. Het zoeken bezette hun hele leven. Ze wisten waar men de parels vinden kon, wat ze waard waren, welke echt waren en welke niet. Bent u een geestelijke parelkoopman? Een zoekend mens? Het bezet uw hele leven. Rusteloos zoekt u op de markt van vrije genade. Als een missend

Wederom is het Koninkrijk der hemelen gelijk een koopman die schone parelen zoekt; dewelke hebbende één parel van grote waarde gevonden, ging heen en verkocht al wat hij had, en kocht dezelve.

Mattheüs 13:45-46

mens gaat u over de aarde. Het is u om God te doen. U zoekt vrede met God, rust voor uw ziel, verzoening van uw zonden, vergeving van uw schuld en een gerechtigheid voor God. Is het uw vraag of uw zoeken wel oprecht is? Dat mag u weten wanneer u de Parel van grote waarde gevonden hebt! Parels worden gevonden in de diepte van de zeeën. Ze ontstaan in de natuur. In een oesterschelp met een weekdiertje, een pareloester. Opent de schelp zich voor voedsel, dan ge-

beurt het dat er een zandkorreltje mee naar binnenkomt. De binnenkant van de schelp scheidt een stof af om het te verdrijven. Die stof noemt men parelmoer: de moeder van het zachtglanzend kleinood. Sluit de schelp zich zonder dat het zandkorreltje is verdreven dan wordt het door het parelmoer ingekapseld. Het wordt steeds groter. Soms als een ei. Er ontstaan verschillende kleuren: zwartachtig blauw, maar ook zuiver wit. Er komt geen mensenhand aan te pas. Met gevaar voor hun leven doken parelvisseren de schelpen op. Parelkooptmannen bezochten de parelvisseren, zoekend naar parels.

Kent u dat rusteloos zoeken? Rust, noch vrede wordt gevonden, om mijn zonden, in mijn beenderen, dag of nacht. Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen, also schreeuwt mijn ziel tot U o God. Mijn ziel dorst naar God, naar de levende God.

Ze vinden ook parels, wanneer Gods Geest het Woord toepast.

Bemoedigen: *Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde.*

Gebedsverhoringen: *God heb ik lief, want die getrouwe HEER' hoort mijn stem...*

Nodigen van het Evangelie: *O alle gij dorstigen, komt tot de wateren...*

Dierbare toezeggingen: *Indien gij Hem zoekt, Hij zal van u gevonden worden.*

Beloften: *Ulieden daarentegen die Mijn Naam vreest zal de Zon der gerechtigheid opgaan.*

Parels die bewonderd en uitgesteld worden totdat in een weg van ontdekking wordt geleerd: mijn zonde is niet verzoend, mijn schuld niet betaald; 'k heb geen gerechtigheid voor God en geen vrede met God. De ziel mist die ene Parel van grote waarde.

Gevonden

Plotseling ontdekt de koopman een parel zoals hij nog nooit heeft gezien, van onschatbare waarde. Daar was het hem al zo lang om te doen. Zijn besluit staat spoedig vast: deze parel zal zijn eigendom worden, al moet hij

Inhoud

- 1 De parel van grote waarde
- 2 Davids soete lier (4)
- 3 Wat is uw naam?:
De namen van Gods kinderen (29)
- 5 Een zuchter, en eens zuchters zoon (1)
- 5 Even maar...
- 7 Commentaar: Snel om bloed te vergieten
- 8 De heilige huwelijke staat (1)
- 9 Boekennieuws
- 10 Kerknieuws
- 10 Berichten
- 11 Kerkdiensten

89e jaargang

Nr. 43

er alles voor inleveren, hij moet hem hebben.

Onvergetelijk oogenblik wanneer het de Heere behaagt Zijn Zoon te openbaren in de ziel en die gezegende Heere Jezus Zich ontdekt in de schelp van het Woord en Hij als die Parel van grote waarde mag gaan schitteren voor het zielsoog. Als die gezegende Middelaar ontdekt wordt, verdwijnt de glans van alle andere parels, zoals de glans van de maan en de sterren verdwijnt wanneer de zon opgaat.

De parel komt uit de diepte van de zee. Christus komt uit de diepten van de oceanen der eeuwigheid, uit het welbehagen Gods. Hij is het Af-schijnsel van Gods heerlijkheid en het uitgedrukte Beeld van Zijn zelfstandigheid. De parel is verborgen in de schelp. Hoe verborgen is Christus voor de ziel, tot het God behaagt Hem te openbaren. De Schriften getuigen van Hem.

Hoe waardevol zijn de zuiver witte parels. Christus is blank en rood, Hij draagt de banier boven tienduizend. Het wijst op Zijn zuiverheid en triomferende heerlijkheid; alsmede op Zijn priesterambt. Want zodanig een Hogepriester betaamde ons, heilig, onnozel, onbesmet, afgescheiden van de zondaren en hoger dan de hemelen geworden. Zijn bloed wast en reinigt van alle zonden.

De Parel van grote waarde wordt dierbaar als Hij tegen de zwarte achtergrond van onze verlorenheid en verdorvenheid geopenbaard wordt. Hoe meer ontdekkend licht over uw zondaarsbestaan, hoe heerlijker en begeerlijker deze Parel wordt.

De parelkoopman verkocht parels aan koninklijke hoven in onder andere Perzië, Indië, Arabië. De parels dienden tot sieraden en tot versiering van kleding en kronen.

Christus is tot sieraad van Zijn Kerk. Aan een dwaas, schuldig, onrein en verloren volk is Hij geschonken tot wijsheid en rechtvaardigheid en heiligmaking en verlossing. In dat volk is geen schoonheid. Ik ben zwart, doch lieflijk. Zwart in zichzelf, doch gezuiverd door het bloed en de Geest van Christus. In dat volk is geen roem. Maar van deze Parel roemt de bruid: *Mijn Liefste is blank en rood, Hij draagt de banier boven tienduizend, al wat aan Hem is, is gans begeerlijk.*

Gekocht

Tussen het zien en het in bezit hebben van deze parel liggen drie dingen: de parelkoopman gaat heen, verkoopt

al wat hij heeft en koopt de parel van grote waarde.

Hij is er niet mee tevreden dat hij nu eens een bijzonder zeldzame parel heeft gezien. Hij heeft geen rust voordat hij die parel in zijn bezit heeft. Hij wil de parel niet stelen, maar de rechte eigenaar worden. Eerst moet hij alles verkopen; al zijn bezittingen te gelde maken. Een lange reis moet hij maken. Weken of maanden is hij weg. Is het niet naar de Schrift en naar de bevinding der heiligen, wil een ziel met bewustheid kunnen zeggen: *Mijn Liefste is mijne, en ik ben Zijne*, dat de ziel dan eerst alles kwijt moet? De parels van hun bekering, tranen, gebeden, deugden en plichten. Alle eigengerechtigheid, vroomheid en waardigheid verliezen ze. Met alle bemoedigingen, gebedsverhoringen, uitreddingen, nodigheden, toezeggingen en beloften kunnen ze het niet meer doen. Al die schone parels moeten als het ware ingeruild worden om die Parel van grote waarde in bezit te krijgen. *En kocht dezelve*. Nadat hij al zijn bezittingen verkocht had, onderhandelt hij met de parelvisser, betaalt de prijs en wordt eigenaar van de parel van grote waarde. Het is profijtelijk als na alle ontvangen weldaden het gemis groter is dan het bezit, om niet te rusten voordat het met Paulus mag

beleden mag worden: *Ja, gewisselijk, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijn Heere; om Wiens wil ik al die dingen schade gerekend heb, en acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen; en in Hem gevonden worde, niet hebbende mijn rechtvaardigheid die uit de wet is, maar die door het geloof van Christus is, namelijk de rechtvaardigheid die uit God is door geloof.*

Onze ouden spraken over heilige onderhandelingen en afhandelingen op rechtsgronden. In het verlies van eigen leven, uit louter genade en soeverein ontfermen, Christus te gewinnen.

Een dichter zegt:

*Roem, wereld, uw schatten!
Gij kunt niet bevatten,
Hoe rijk ik wel ben.
'k Heb alles verloren,
Maar Jezus verkoren,
Wiens rijkdom ik ken.*

*Nu ben ik de Zijne.
Zijn goed is het mijne,
Dat maakt mij zo rijk...*

Elspeet,

ds. G. van Manen

4

Dauids soete lier

Psalmen zingen in de tijd van nu

Na de invoering van de Statenberijming werd de aandacht voor het kerklied in de 19^e en 20^e eeuw verlegd naar de invoering van de gezangen in de eredienst.

De roep daarvoor ontstond vanuit de gedachte dat deze liederen meer in overeenstemming zijn met de nieuwe interpretatie van Gods Woord en de geest van de tijd. God is daarin een verheven Opperwezen, Jezus Christus een voorbeeldmens en een deugdzaam en vroom leven heeft de bekering van zonden door het verzoenend lijden en sterven van Christus vervangen. Bovendien vond de hoofdstroming in de kerk de psalmen oudtestamen-

tisch. Voor de nieuwtestamentische gemeente was er nauwelijks stof tot zingen in de psalmen. In 1806 verscheen dan ook de bundel *Evangelische gezangen*. In het kielzog van deze bundel ontstonden ook andere bundels met gezangen. De psalmen werden in de 19^e eeuw in de erediensten van de Nederlandse Hervormde Kerk naar de achtergrond gedrongen. Veel nieuwe psalmberijmingen ontstonden er dan ook niet. Wel waren er dichters, zoals de Vlaamse dichter-priester Guido Gezelle en de Nederlandse Reveildichter Isaac da Costa die fragmenten uit de psalmen verwerkten in hun geestelijke gedichten en liederen: *Sloegt Gij al mijn zonde gade, Heer, wie 'n zou niet ondergaan?*

Neen, bij U daar is genade, Heere, uw spreken houdt mij staan. (bewerking van Psalm 130, Guido Gezelle).

In de 20^e eeuw ontstond de roep om de kerkzang in de hervormde en gereformeerde kerken te vernieuwen. In eerste instantie betekende dat een hernieuwde belangstelling voor het zingen van psalmen. De gereformeerde predikant ds. H. Hasper (1886-1974) maakte een nieuwe psalmberijming die in 1936 verscheen. Hij dichtte zijn psalmen rechtstreeks naar het Hebreeuws, hoewel hij wel de Statenberijming gebruikte. Aanvankelijk wilde hij de medewerking van protestantse dichters (zoals Willem de Merode), maar geen enkele dichter gaf zijn medewerking. Daarna heeft hij zelf de berijming ter hand genomen. De kwaliteit van de berijming ligt, volgens Ros, in de overeenkomst met de Hebreeuwse Bijbeltekst. Helaas schoot Haspers dichterlijk vermogen om deze poezie over te brengen in zingbaar Nederlands tekort. Zijn berijming is ook niet ingevoerd. In zijn eigen gereformeerde kerk bleek de animo niet zo groot (hoewel de synode er wel over vergaderde) en ook in de Nederlandse Hervormde Kerk leefden bezwaren. Men vond zijn berijming 'te dor, te pedagogisch en taalkundig ouderwets'. Ook waren er initiatieven om tot een compleet nieuwe berijming te komen. Later sloten de gereformeerde kerken zich daarbij aan. Dat resulteerde in 1967 tot de nieuwe berijming. Deze berijming werd in veel gemeenten van hervormde en gereformeerde signatuur ingevoerd. Tot op de dag van vandaag wordt in deze gemeenten uit de berijming van 1967 gezongen. Aangevuld met diverse gezangen en liederen is ze bekend geworden als het *Liedboek voor de kerken*. Inmiddels zijn er plannen voor een herziening: *Liedboek 2012*.

De berijming van 1967 is een interkerkelijke berijming waaraan een aantal bekende protestantse dichters hebben meegewerkt: Guillaume van der Graft, Muus Jacobse en J.W. Schulte Nordholt bijvoorbeeld. De oorspronkelijke bedoeling was een dichterlijke revisie van de statenberijming van 1773. Het voorkomen van dichterlijke ongerijmdheden uit 1773 leidde echter tot een nieuwe berijming waarin niet veel meer van 1773 is te herkennen. De dichters stonden bovendien op het standpunt dat hun werk wat betreft literaire stijl uniek en eigentijds was.

Helaas laat de berijming van 1967 een

WAT IS UW NAAM?

29

Jakob

'Dat is het geslacht van hen, die naar Hem vragen, die Uw aangezicht zoeken, dat is Jakob.'

Psalm 24:6

Hier wordt een héél geslacht genoemd naar één man, namelijk Jakob. Bij geslacht moeten we niet denken aan tijdgenoten of natuurlijke familieleden, maar aan gelijkgezinden. Gods volk is het 'Jakobsvolk'. Jakob betekent hielhouder. Hij heeft deze naam gekregen omdat hij bij zijn geboorte de verzenen van zijn broer vasthield. In deze naam ligt dus de strijd om het eerstgeboorterecht getekend, die het merendeel van Jakobs leven gekenmerkt heeft. Vaak denkt men dat Jakob bedrieger betekent, maar dat is niet waar. Dit heeft Ezau ervan gemaakt. Hij zegt: Is het niet omdat men zijn naam noemt Jakob, dat hij mij nu twee reizen heeft bedrogen? (Gen. 27:36). In het Hebreeuws is namelijk een klankovereenkomst tussen Jakob en bedrieger.

Toch is de naam Jakob geen eervolle naam. De strijd die Jakob voerde, ging om de zegen van Abraham. Het is goed als ons hart daarnaar uitgaat. Jakob heeft geprobeerd die zegen te veroveren in de buik van zijn moeder. Hij heeft geprobeerd die zegen te kopen voor een schotel linzemoes. Hij heeft zelfs geprobeerd om de zegen te stelen door zijn vader te bedriegen. De manier waarop hij streed, was niet goed. Bovendien moest Jakob leren dat de zegen alleen uit genade te verkrijgen is. Hij ontving de zegen aanvankelijk in Bethel toen hij uitgewerkt was. Hij ontving de zegen later in volle mate in Pniël toen hij zijn leven moest verliezen. Daar krijgt Jakob een nieuwe naam, namelijk Israël. De naam Jakob moet er dus aan. Het is een zegen als men deze naam mag verliezen.

Is het dan wel een voorrecht om Jakob genoemd te worden? Luister eens naar de woorden, die de Heere tot Rebekka sprak: 'Zo werd tot haar gezegd: De meerdere zal den mindere dienen; Gelijk geschreven is: Jakob heb Ik liefgehad, en Ezau heb ik gehaat'. Er is geen rijkere troost dan om Jakob te mogen zijn. Hoort u bij dat Jakobsvolk? Dit komt in de vruchten van het leven openbaar. Er worden in deze tekst twee duidelijke kenmerken genoemd: Jakob, dat is het geslacht van hen, die naar Hem vragen. Een van de vruchten der verkiezing is dat de zondaar naar God gaat vragen. Jakob leeft de scheiding in. Maar wie zal de zegen ontvangen? 'Degene die rein van handen, en zuiver van hart is, die zijn ziel niet opheft tot ijdelheid, en die niet bedrieglijk zweert'. Jakob leeft de onmogelijkheid in van zijn kant. 'Wie klimt de berg des Heeren op?'

Jakob, dat is het geslacht van hen, die Uw aangezicht zoeken. Het gaat Jakob niet om de weldaden, maar het gaat hem om de Weldoener. Het gaat hem om Gods aangezicht. 'Velen zeggen: wie zal ons het goede doen zien?' Maar Jakob zegt: 'Verhef Gij over ons het licht Uws aanschijns, o HEERE!' Welnu, als Jakob ten onder gaat mag hij Gods aangezicht zien. Dan zegt Jakob: 'ik heb God gezien van aangezicht tot aangezicht en mijn ziel is gered geweest'.

Nunspeet, ds. A. Schot

ander theologisch klimaat zien dan de statenberijming van 1773. Bezwaren tegen de bundel werden vooral geuit vanuit orthodoxe christelijke gemeenten binnen de hervormde en gereformeerde kerken. De bezwaren richtten zich met name op de vervlakking van de berijming, de sterke aandacht voor de activiteit van de mens en het ontcrachten van de kerninhoud van Bijbelse begrippen. Begrippen als zonde, overtreding, ongerechtigheid, vergankelijkheid, zielsbenauwdheid worden vervangen door woorden met een minder diepgaand en vager karakter. Soms worden wezenlijk Bijbelse begrippen gewoon weggelaten. Ook ontbreekt de christologische duiding in de zogenaamde Messiaanse psalmen. Alleen al door het feit dat de hoofdletters ontbreken bij benamingen waarmee naar Christus wordt verwezen, wordt dat duidelijk.

Vanuit bevindelijk gereformeerde hoek is nooit enige affiniteit met de berijming van 1967 gevoeld. Het al dan niet overwegen om deze berijming in te voeren, is dan ook op kerkelijke vergaderingen niet eens aan de orde geweest. De gemeenten die de oude gereformeerde belijdenis vasthouden, bleven aangewezen op de statenberijming. Na 1967 zijn er nog een aantal complete of deelberijmingen verschenen. De enige die zich in dat rijtje onderscheidt is het project "*Psalmen voor Nu*". De bedoeling is helder en duidelijk: psalmen blijven zingen en aansluiting zoeken bij de jeugd. Het middel stijgt echter het doel ver

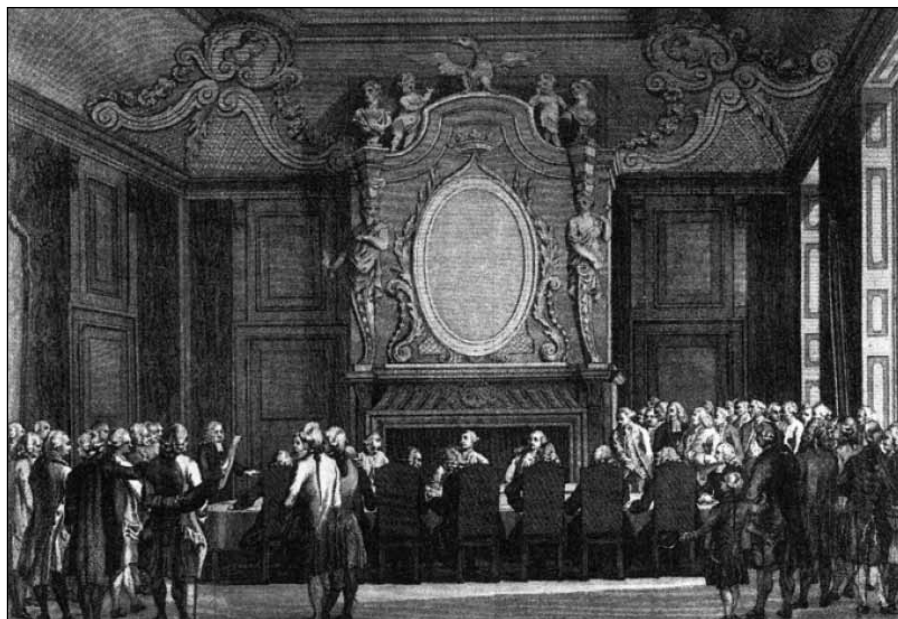
voorbij. De teksten onderscheiden zich nauwelijks van de sfeer van opwekkingsliederen. Daarbij komt dat de melodieën vervangen zijn door eigentijdse. Invoeren in de kerkelijke gemeente wordt daardoor moeilijk, ook al door het feit dat de instrumentkeuze voor de begeleiding een moderne is. In het algemeen worden in "*Psalmen voor Nu*" de stijl en vormgeving gemist die passen bij de eerbiedige vertolking van de openbaring van Gods Koninkrijk. Ten slotte noemen we hier de berijming van ds. C.J. Meeuse. Binnenkort komt zijn complete psalmberijming op de markt. Zijn berijming is min of meer een bewerking van de berijming van Marnix van St. Aldegonde.

In het laatste hoofdstuk (Besluit) komt Ros tot een afronding. Hij geeft eerst een korte samenvatting van de ontwikkelingsgang van het psalmen berijmen door de eeuwen heen. Daarna geeft hij een min of meer persoonlijke visie op de psalmen in het algemeen en het berijmen en het zingen ervan. Hij stelt daarin dat de psalmen tijdloos zijn: 'Zolang er een kerk is, zal er waardering voor de psalmen blijven'. Zal dat komen omdat er altijd een Kerk op aarde zal zijn die Gods lof wil, kan en moet zingen? Daarna maakt Ros een kanttekening: 'Toch zal in elke tijd de vraag rijzen of de berijming past bij het belijden en het kerkelijk leven'. Dat zal inderdaad zeker gebeuren. Naar mijn mening is het heel belangrijk bij het vinden van het juiste antwoord op deze vraag of de berijming een juiste verwoording is van de Hebreeuwse tekst en

de Bijbelse boodschap die daarin zit. Die toetssteen om een berijming te toetsen is een tijdloze. Gods Woord is immers onveranderlijk? Ros ziet geen noodzaak om de berijming van 1773 te vervangen door een andere berijming. Daarbij baseert hij zich onder andere op een uitspraak van J.W. Schulte Nordholt die aangaf dat het maken van een goede(!), Bijbels verantwoorde berijming bijna onmogelijk is. Wel doet Ros een voorstel om voor weinig gezongen psalmen een alternatief te zoeken in bijvoorbeeld de berijming van Revius. Kerken zouden dan via de GBS tot een nieuwe uitgave van het psalmboek kunnen komen. Is een dergelijk voorstel reëel? Ros geeft zelf al dat hij twijfelt aan het draagvlak. En weinig gezongen psalmen (vaak in de soms van het gregoriaans afkomstige dorische zetting) kunnen toch bekender worden? Zing ze maar!

Tot slot. In onze gemeenten wordt in hoofdzaak gezongen uit de berijming van 1773. Na de verschijning van modernere berijmingen (zoals die van 1967) is de vasthoudendheid aan deze psalmen nog versterkt. Natuurlijk zijn er gebreken aan deze psalmen. Overigens schreef ds. A. Vergunst in een artikel in *De Saambinder* (1973) al dat er diverse bezwaren kleven aan de berijming van 1773. Toch concludeerde hij dat de gehechtheid aan deze psalmen sterker is dan de roep om een nieuwe berijming. De bezwaren tegen de nieuwe berijming(en) zijn groter dan de bezwaren tegen 1773.

Is het tijd voor een revisie van 1773? 'Als de kerken die het zingen van de psalmen in hun eredienst in hoge waarde houden het hierover eens konden worden, zou er voor een verbetering zeker plaats moeten zijn, maar ik vrees dat in deze geesteloze tijd het aan de orde stellen van zo'n zaak alleen maar weer aanleiding tot strijd en verwarring zou zijn', zo schreef ds. Vergunst in hetzelfde artikel. Zou er iets veranderd zijn? Ik denk het niet. De commotie rond de Herziene Statenvertaling toont dit wel aan. Er zijn de laatste tijd via allerlei kanalen diverse pleidooien gehouden voor een revisie van de psalmberijming, soms zelfs in lijn van de Herziene Statenvertaling. Laat de kwestie van de berijming van de psalmen geen nieuw breekpunt worden tussen kerken die van ganser harte staan op de gereformeerde belijdenis. Laten onze gemeenten vasthouden aan de berijming van 1773. Zij is

Voorlezing van de psalmen van 1773 aan de Staten-Generaal in het Mauritshuis

-ondanks de gebreken- ons dierbaar. Let eens op de diepgang in Psalm 25 en 130 of de geloofstaal van Psalm 43. Wat wel belangrijk is, is de aansluiting naar de jeugd. We kunnen niet duidelijk genoeg wijzen op de meerwaarde van het zingen van psalmen boven allerlei gezangen en geestelijke liederen. Het zou te wensen zijn dat niet alleen in de kerken en scholen, maar ook in de gezinnen het zingen van psalmen weer gewoonte wordt. Een goede gewoonte, want de schat van de psalmen is het waard om gezongen te worden!

*Dan ga ik op tot Gods altaren,
Tot God, mijn God, de bron van vreugd;
Dan zal ik, juichend, stem en snaren
Ten roem van Zijne goedheid paren,
Die, na kortstondig ongeneugt,
Mij eindeloos verheugt.*
Ps. 43 : 4 (berijming 1773)

(slot)

Scherpenzeel,

H. van Grol

1

Een zuchter, en eens zuchters zoon

Uit het leven van ds. A. van Dijke

'Ik reken dat ik aan het eind ben van mijn arbeid. Des Heeren wil geschiede'. In het verre Kalamazoo schreef ds. A. van Dijke een brief aan zijn gemeente in Nieuw-Beijerland. De laatste brief aan zijn laatste gemeente. Drie maanden was hij al op reis in Amerika, en hij wilde er nog een maand blijven. Maar hij voelde zich al weken niet goed. 'Wat het is, weet ik niet. De Dr. zegt hoge bloeddruk'. Enkele dagen later, op 16 augustus, overleed ds. Van Dijke. Deze maand is dat 75 jaar geleden.

In mei 1936 was ds. Van Dijke op reis gegaan. Nadat hij in zijn vroegere ge-

meenten in Paterson en Kalamazoo had gepreekt, bracht hij in totaal vijf zondagen door in het westen. Daar bevonden zich de drie gemeenten waarvan hij bij het ontstaan betrokken was geweest: Sioux Center, Rock Valley en Corsica. 'Hoewel de 75 jaren reeds gepasseerd, scheen hij nog zeer welvarend, en mochten wij, met slechts twee dagen uitgezonderd, elke dag met hem broeders bezoeken', schreef ouderling C. Schelling uit Sioux Center. 'Innige blijdschap hebben wij daarin, samen met de broeders, mogen genieten. Hoewel het die zomer soms snikkend heet was, zo was het toch een merkbaar genot

Even maar...

Citaten

Onze Nederlandse geloofsbelijdenis belijdt Gods verkiezende liefde in artikel 16, waar boven staat: 'Van de eeuwige verkiezing Gods'. Tegen dit geloofsartikel kwamen steeds heftiger bezwaren in de eerste eeuw van de vaderlandse kerk. Met een overvloed aan geschriften probeerden de remonstranten hun afwijkend gevoelen te staven, sterk redenerend vanuit hun vooringenomenheid, dat artikel 16 toch anders verwoord moest worden. Al analyserend en citerend groeide het aantal geschriften van de aanhangers van Arminius. Onze gereformeerde vaders werden gedwongen daarop te reageren. Uiteindelijk leidde dit onder Gods zorg voor de kerk in ons vaderland tot de Dordtse Synode van 1618/19. De werkwijze van de synode was 'na aanroeping van Gods naam zich met een heilige eed ertoe te verplichten om alleen naar het richtsnoer van de Heilige Schrift te zullen oordelen'. Dit geldt het verklaren

van 'het waarachtige en met Gods Woord overeenkomende gevoelen en het valse en met Gods Woord strijdende'.

Na de artikelen 'met zeer grote vlijt, getrouwheid... overeenstemming van allen en een iegelijk' uitgesproken, volgt het Besluit. Dat is onze aandacht ook waard, want er staan zeer behartenswaardige zaken in. Eén ervan lichten we eruit. Dat gaat over het citeren uit allerlei geschriften tot bewijs van eigen gelijk. Dat werd en dat wordt helaas nogal eens gepraktiseerd zonder op deze vermaning uit het Besluit te letten. Daar staat namelijk dat we als het om de geloofsleer gaat 'niet uit lasteringen, die hier en daar uit samengeraapt zijn, ook niet uit private of bijzondere uitspraken van sommige, zo oude als nieuwe leraren, die dikwijls ook te kwader trouw aangehaald of verdorven en in een verkeerde zin verdraaid worden; maar uit de openbare belijdenis der Kerke zelf...'.
Dus: 'niet komen met allerlei citaten, van wie dan ook, maar met de officiële belijdenis van de kerk der eeuwen'. Met citaten kun je alles bewijzen, goed bedoeld of kwaadwillend. Er is geen einde van een citatenoorlog. Nee, zeggen onze wijze Dordtse vaders, laten we elkaar (blijven) aanspreken op onze kostbare belijdenis. De leer, dienst en tucht van de vaderlandse kerk vinden we in de belijdende geschriften zoals onze Drie formulieren van enigheid en de daaraan hangende liturgische formulieren. Daar spreekt de Kerk eerbiedig en plechtig de Schrift na! Niet meer en niet minder. Daarop spreken we elkaar aan, en daar houden we het bij. Andere geschriften kunnen heel nuttig en stichtelijk zijn. Maar de leer der kerk bewijzen we met de belijdenis en niet met allerlei citaten. Een les uit Dordrecht die we meer in de praktijk moeten brengen. Men wist in Dordt goed waartoe al die citaten leidden.

voor hem om met de broeders en zusters samen nog eens te gedenken hoe voor dezen ons de Heer' had gunst bewezen'.

Schelling ging met ds. Van Dijke mee naar Corsica. De predikant zuchtte, 'zodat Mrs. Kiel hem vroeg: Gevoelt Dominee niet wel? Zijn antwoord was: O jawel, daar moet gij maar niet op letten, ik ben een zuchter, en eens zuchters zoon'.

In Corsica nam de oude mevrouw Spaans afscheid van ds. Van Dijke: 'Nog een klein poosje, dominee, dan zijn we daar waar nooit meer een scheiding zijn zal. Dit is de laatste ontmoeting aan deze zijde van het graf'. Drie weken later waren beiden in de eeuwige rust ingegaan.

Tijding uit Amerika

Toen ds. Van Dijke op zondagmorgen 26 juli in Sioux Center had gepreekt, voelde hij zich onwel. De middagen avonddiensten moest hij eerder afbreken. Ouderling Schelling sprak tijdens de avonddienst een afscheidswoord.

De volgende dag was ds. Van Dijke in Rock Valley, waar gezelschap werd gehouden bij diaken J. den Boer. Daags daarna reisde de predikant richting Kalamazoo. Daar heeft hij de kansel niet meer beklommen. 'Verder weten wij nog niet wat het worden zal', schreef hij aan zijn kerkenraad. 'Maar wij zijn des Heeren voor tijd en eeuwigheid. We hebben de twee laatste zondagen niet gepredikt. Verleden zondag wel ter kerk geweest, onder het preeklezen. We hopen zo spoedig mogelijk weder te keren, en dat de Heere ons geve in eigen vaderland te sterven en dat mijn stoffelijk overschot in vaderlandse bodem mag rusten'.

ds. A. van Dijke

Er ging op 13 augustus ook nog een brief naar ouderling Schelling in Sioux Center. 'Wij zijn nog niet wat wij wezen moesten', verzuchtte ds. Van Dijke. 'Wij voor onszelven hebben een kwade reis gehad. Wij hebben nog niet kunnen prediken. Wij vrezen dat u waarheid gezegd hebt bij het afscheid in Sioux Center. Wij zijn aan de dokter, maar of het helpen zal, weten wij niet. De Heere alleen zal kunnen helpen; Zijn wil geschiede!'

Ds. Van Dijke wilde zo snel mogelijk naar Nederland, om daar begraven te worden, 'bij de onzen die ons zijn voorgegaan, en mijn geest, van het aardse verlost, eeuwig met Hem daar mag zijn waar het eeuwige vreugde en blijdschap zijn zal met Hem Die ons heeft vrijgekocht met Zijn dierbaar bloed'.

Hij voelde dat zijn lichaam werd afgebroken. 'Ik vrees dat het werk der bediening is afgelopen'. Van Dijkes geheugen functioneerde niet goed, hij had donkere vlekken voor zijn ogen, en de hooikoorts speelde ook weer op. 'Wij vernamen uit uw schrijven dat vrouw Spaans ook de eeuwige vrede is ingegaan, en zij zich nu bij al de geheiligden bevindt', schreef hij aan ouderling Schelling. 'Wij misgunnen het haar niet, maar hopen haar te volgen, daar geen nacht meer zijn zal'.

Enkele dagen nadat hij dit schreef, is hij haar gevolgd, schreef Schelling later. Hij had de brief van ds. Van Dijke na twee dagen al in huis en schreef direct een antwoord. Dat zou hij na de zondag op de post doen. 'Deze brief is echter nooit verzonden, omreden wij het doodsbericht hadden eer deze brief verzonden was', schreef hij erbij. De wens van ds. Van Dijke om nog naar Nederland terug te keren en daar begraven te worden, ging niet in vervulling.

Vanachter de machine

Ooit had Adriaan van Dijke zijn vaderland bewust verlaten, misschien ook wel om de godsdienst van zijn ouders de rug toe te keren. Hij was een zoon van ds. P. van Dijke, de Ledeboerianaanse predikant van Sint Philipsland. Toen Adriaan 25 jaar was, was hij naar Amerika geëmigreerd. Net als tal van anderen in zijn familie kwam hij in Grand Rapids terecht. Daar trouwde hij in 1889 met Laurina Kunst, geboren in hetzelfde dorp als hij.

'In Amerika is de Heere de latere ds. Van Dijke te sterk geworden', schreef ds. G.H. Kersten. 'Hij heeft hem op

zijn zondeweg toegeroepen: Tot hier toe en niet verder. Hij trok met menzelen, met touwen der liefde. Toen kon Van Dijke het in de dienst der wereld niet langer uithouden'.

In Grand Rapids werkte Van Dijke in een meubelfabriek. Hij kerkte eerst in een vrije gemeente bij ds. Hager, later in de Gereformeerde Gemeente bij ds. Pieneman.

Begin 1908 werd Van Dijke ouderling. Er wachtte echter nog ander werk: Van Dijke werd 'geroepen vanachter de schaaft- en zaagmachine' om Gods Woord te gaan brengen. 'Het werd zo brandende in zijn binnenste, tezamen met zijn innige verknochtheid aan ds. Pieneman, dat hij besloot om in de winter 1910-1911 een bezoek te brengen aan Nederland en aan ds. Pieneman'.

Plotselinge preekbeurten

In Zeeland, waar Van Dijke bij familie logeerde en Gods volk bezocht, kreeg een kind des Heeren 'er werk mee voor de Heere of het wezen mocht dat de Heere hem aan de kerk in Nederland mocht schenken om een woord tot stichting in het allerheiligst geloof te spreken. Die persoon heeft de werkzaamheden meegedeeld aan ds. Pieneman'.

De predikant van Charlois vroeg aan Van Dijke hoe het met zijn werkzaamheden met het predikambt stond. Hij liet Van Dijke, ondanks diens tegenstribbelen, op biddag tweemaal in Moerkapelle preken. Daar bediende de 50-jarige ouderling uit Grand Rapids voor het eerst het Woord.

Ds. Pieneman regelde ook met zijn consulentgemeente Nieuw-Beijerland dat Van Dijke daar op zondag 12 maart kon voorgaan. Onder het gehoor zat daar ook Pleun Schelling uit Goudswaard, en hij schreef aan zijn broer Cees in Amerika: 'Hier heeft een zoon van ds. P. van Dijke gepreekt over de woorden 'Vreest niet, gij klein kuddeken, want het is uws Vaders welbehagen ulieden het Koninkrijk te geven'. Hij was zo vol, dat wij dachten dat hij er niet zou doorkomen, maar het gebed van 's Heeren volk was met hem en het ging best'.

De kerkenraad van Nieuw-Beijerland vroeg Van Dijke ook de volgende zondag voor te gaan. Terug in Amerika meldde Van Dijke zich bij zijn kerkenraad en de classis. Op 17 mei kreeg hij preekconsent.

(wordt vervolgd)

Scherpenzeel,

L. Vogelaar

Snel om bloed te vergieten

Het gaf ook in ons land een hele schok toen op vrijdag 22 en zaterdag 23 juli het nieuws over de aanslagen in Noorwegen binnendruppelde. Bij twee terreurdaden kort na elkaar vielen ruim 70 doden. Op zich is dat aantal slachtoffers niet uitzonderlijk. Bij eerdere bomaanslagen in New York en Madrid en op Bali kwamen meer mensen om het leven. Uit landen als Irak en Afghanistan horen we regelmatig over aanslagen waarbij tal van slachtoffers te betreuren zijn.

Maar Noorwegen is Irak of Afghanistan niet. Noorwegen is een geciviliseerde maatschappij waar de overheid de rechtsorde handhaaft. Vandaar de ontzetting en verbijstering in brede kring. Het zal je kind maar wesen dat zo geheel onverwacht wordt neer gemaaid. En de moordenaar kwam uit eigen land.

Aanvankelijk werden de mogelijke daders vrij algemeen gezocht in de hoek van de moslimterroristen: al-Qaida of iets dergelijks. De zaterdagkranten gingen daar nog duidelijk vanuit. Dat was niet zonder reden. Hadden we vroeger de IRA en de ETA, de RAF en de Rode Brigades die met ontvoeringen en aanslagen van zich lieten horen, de laatste jaren zijn het vrijwel altijd moslimextremisten. Uiteraard zijn lang niet alle moslims terroristen, maar de meeste terroristen zijn tegenwoordig wel moslims. Toch bevat het Noorse drama ook in dit opzicht een les voor ons allen. De catechismus noemt bij de behandeling van het negende gebod onder meer dat we niemand 'lichtelijk en onverhoord' mogen oordelen en helpen veroordelen. Dat geldt niet alleen in eigen kring, maar ook ten aanzien van de moslims.

Christelijke fundamentalist

Al spoedig werd duidelijk dat de dader een autochtone Noor was. Iemand die zich presenteerde als christen. Een christelijke fundamentalist werd hij in de media wel genoemd. Nu zijn er christenen in alle soorten en maten. Dat iemand zich christen noemt,

zegt helaas niet zoveel. De Lutherse kerken in de Scandinavische landen dragen nog steeds het karakter van een volkskerk. Maar dan wel met veel randkerkelijkheid. Veel Noren zijn wel gedoopt en willen kerkelijk begraven worden en vinden zonder twijfel dat de Noorse kerk moet blijven bestaan. Maar een kerkdienst bezoeken ze zelden of nooit. En voor zover ze nog iets geloven, staat dat ver af van de Bijbelse waarheden.

Inmiddels is ook wel duidelijk geworden dat Anders Breivik, de Noorse terrorist, bepaald niet in de orthodoxe hoek zat. Het feit dat hij toegetreden was tot de Vrijmetselaars is in dit verband ook veelzeggend. Breivik ergerde zich aan de progressieve opstelling van veel geestelijken in de Noorse kerk. Daar kan men zich wat bij voorstellen. Vooral ging hem het behoud van de traditionele Noorse cultuur ter harte, die door moslims bedreigd zou worden. We spreken hier wel van cultuurchristendom. Dat betreft mensen die van de Bijbelse boodschap van zonde en genade eigenlijk niets meer geloven, maar niettemin bepaalde christelijke waarden en tradities graag willen behouden.

Het is dan ook dwaas om Breivik te bestempelen als een Noorse SGP-er. Wie zulke dingen beweert geeft er blijk van dat hij geen enkel zicht heeft op theologische verschillen, kerkelijke verhoudingen en politieke opvattingen. Afgedacht nog van het feit dat deze vergelijking in de gegeven situatie zonder meer denigrerend en beledigend is.

Islam als gevaar

Breivik zag de islam als een groot gevaar voor Noorwegen en Europa. De Noorse regering zou daar geen oog voor hebben. Dat gold met name van de regerende socialisten. Die zouden alleen maar hebben bijgedragen aan de afbraak van de (christelijke) Noorse cultuur en het land steeds meer uitleveren aan de moslims. Vandaar dat hij een bloedbad aanrichtte onder de deelnemers van een jeugdkamp van de socialistische partij. Nu is er ongetwijfeld reden om be-

ducht te zijn voor de islam. Niet alleen moet die zonder meer betiteld worden als een valse godsdienst, als gevolg van allerlei migratiestromen hebben we in Europa ook te maken met een duidelijke groei van het aantal moslims. En over heel de wereld manifesteert zich een omvangrijk, niets en niemand ontziend moslimterrorisme.

Maar er is in deze wereld meer aan de hand. Er zijn veel meer gevaren aan te wijzen waar we beducht voor moeten zijn. In Nederland hebben we meer te vrezen van de seculiere meerderheid, hetzij politiek rechts of politiek links, dan van de vijf procent moslims die hier rondlopen. Wie zich op één gevaar fixeert en dat verabsoluteert, loopt gemakkelijk de kans dat hij daarbij tot extremiteiten komt.

Ongetwijfeld zal de dader van het Noorse bloedbad aan een psychiatrisch onderzoek worden onderworpen. Nu al worden allerlei beschouwingen ten beste gegeven die er op neer komen dat hij gestoord is. Een vereenzaamde figuur die het contact met de samenleving was kwijt geraakt. Daar zal wel wat van waar zijn. Het feit dat zijn ouders gescheiden zijn, is in dit verband ook een relevant gegeven. Dat draagt niet bij aan een stabiele jeugd.

De vraag is echter ook in hoeverre

Dan wordt Anders Breivik een van ons: een Adamskind.

politici en anderen die sinds jaar en dag fel ageren tegen de islam, hebben bijgedragen aan de radicalisering van Anders Breivik. Zijn zij niet mede schuldig aan het bloedbad van vorige maand? Dat is niet zo'n makkelijke vraag. Mensen kunnen met je woorden op de loop gaan en er conclusies aan verbinden die je zelf volstrekt niet voor je rekening wilt nemen. Dat geldt voor politici, maar bijvoorbeeld ook voor predikanten. Daar moet je beducht voor zijn, maar je kunt dat niet altijd voorzien en je kunt dat niet altijd voorkomen.

In Nederland wordt thans naar Wilders gewezen. Breivik voelde zich duidelijk met hem verbonden en wilde hem graag ontmoeten. De afgelopen jaren hebben Wilders en de zijnen niets nagelaten om het moslimgelooft en de moslims aan te vallen en zwart

te maken. Niet dat er van de islam nu zoveel goeds te zeggen valt, maar dergelijke campagnes kunnen gemakkelijk leiden tot een radicalisering van eigen sympathisanten. Althans van sommigen, die vervolgens de daad bij het woord voegen. Wie dat wil voorkomen, zal op z'n minst ook moeten beklemtonen dat de hier wonende moslims wel degelijk hun rechten hebben en dat eigenmachtig en gewelddadig optreden tegen moslims volstrekt verkeerd is.

Allen onder de zonde

Ook hier geldt dat gedane zaken geen keer nemen. In Noorwegen zijn thans honderden families in rouw gedompeld door het brute, nietsontziende optreden van een fanaticus. In een paar uur tijd wist hij massaal dood en verderf te zaaien. Zijn voeten waren snel om bloed te vergieten. Vernieling en ellendigheid waren in zijn wegen en de weg des vredes heeft hij niet gekend. Deze woorden uit de Romeinenbrief (Rom. 3: 15-17) lijken wel bij uitstek van toepassing op het gruwelijke optreden van Anders Breivik. Maar gaat dit Bijbelhoofdstuk speciaal over mensen die zich aan massamoorden en andere zware misdaden schuldig gemaakt hebben? Of wordt hier een onthutsend beeld getekend

van de gevallen mens? Dus van ons allemaal. Allen zijn onder de zonde, zo beklemtoonde Paulus enkele verzen eerder. Er is niemand rechtvaardig, ook niet één. Er is niemand die verstandig is, er is niemand die God zoekt. Allen zijn zij afgeweken, tezamen zijn zij onnut geworden; er is niemand die goed doet, er is ook niet tot één toe (Rom. 3:9-12).

Nu is het niet zo 'dat al deze ondeugden in alle natuurlijke mensen altijd even krachtig uitbreken', maar 'de kwade fontein van deze alle' bevindt zich in hen, zo lezen we in de kanttekeningen. Voor wie daar iets van beseft, is het een wonder dat hij voor dergelijke uitbrekende zonden bewaard is gebleven. Dan wordt Anders Breivik een van ons: een Adamskind, van dezelfde lap gescheurd.

Dat gegeven mag niet leiden tot een relativering van het kwaad dat er geschied is. Volstrekt niet. En in de burgerlijke maatschappij moet het recht zijn loop hebben. Maar als Romeinen 3 ingeleefd wordt, zullen we niet in verachting neer zien op wie dan ook, wetende dat er genade is voor de grootste der zondaren.

Apeldoorn,

C.S.L. Janse

huwelijk voor ogen te houden. Het 'alzo spreekt de Heere' moet onze leidraad zijn.

Conclusies rapport

In het genoemde rapport is geprobeerd op grond van Schrift en belijdenis een Bijbelse visie te geven op trouwen en scheiden. De belangrijkste conclusies van het rapport laten we nu eerst volgen.

In het rapport worden uit een nauwkeurige exegetische van de Bijbelse gegevens de volgende conclusies getrokken:

1. Echtscheiding is na bewezen overspel toegestaan, maar niet geboden. Daarbij moet overspel geïnterpreteerd worden als perverse lichamelijke intimiteit.
2. Ontbinding van het huwelijk wegens een godsdienstige reden mag niet worden gezocht. De godsdienstige reden, de zogenaamde causa religionis, betreft het geval dat twee heidenen met elkaar in het huwelijk treden en de een komt tot geloof. In dat geval hoeft de gelovige zich echter niet ten koste van alles te verzetten tegen de ontbinding van het huwelijk op eis van de ongelovige man of vrouw.
3. De kerk zal als regel niet mogen aandringen op echtscheiding noch die adviseren. Zij zal, integendeel, moeten wijzen op de noodzakelijkheid van verzoening. Heenwijzend naar de vergevende liefde van God in en door Jezus Christus door de vernieuwende kracht van de Heilige Geest, moet de kerk onder Gods zegen alles in het werk stellen om te komen tot herstel van gebroken verhoudingen.
4. Een tweede huwelijk is mogelijk en kan kerkelijk bevestigd worden, indien:
 - a. Één van de echtgenoten is overleden; de dood maakt scheiding;
 - b. Het eerdere huwelijk is ontbonden op grond van overspel. Overspel, hoererij, is een dermate uitzonderlijke en diepingrijpende zaak dat daardoor het huwelijk in zijn diepste wezen wordt verbroken; degene die wenst te hertrouwen zal moeten aantonen dat het eerdere huwelijk ontbonden is na gebleken overspel in de zin zoals het in het rapport wordt omschreven. Daarbij tekenen we gelijk aan dat herstel van de huwelijksverhouding in dit geval steeds mogelijk is na gebleken berouw en boetvaardigheid en schuldvergeving door degene die door de ander is bedrogen.

1

De heilige huwelijke staat

Onze Generale Synode heeft op 27 maart 2008 het rapport "De heilige huwelijke staat. Een Bijbelse visie op trouwen en scheiden" aanvaard. Daarna zijn door de commissie, die het rapport had opgesteld, verschillende bijeenkomsten georganiseerd waar het rapport werd toegelicht. Ook voor de lezers van De Saambinder zijn de conclusies van het rapport van belang. Daarom wordt daar in twee artikelen ingegaan.

Bij het overwegen van de zaken die met (her)trouwen en scheiden te maken hebben, is het goed zich telkens te realiseren dat het huwelijk als een inzet van God een verbond is tussen een man en een vrouw voor het leven, naar de eis van Gods Woord. En een verbond verbreekt je niet. Dat is

vast. De Bijbel spreekt daar uitdrukkelijk over.

Dat huwelijksverbond is gebaseerd op twee pijlers: op liefde en trouw. De echtelieden beloven elkaar trouw te helpen en bij te staan in alle dingen die tot het tijdelijke en eeuwige leven behoren. Een echt huwelijk is er als er sprake is van liefde en trouw. Ook als de liefde verflauwt, blijft de eis van trouw. Het huwelijk is een gemeenschap zó hecht, zó volkomen, zó volledig, zó intiem, dat zij met niets anders op aarde te vergelijken is. Zonder de wortel van de liefde is het huwelijk een voortdurende teleurstelling, een krenking van hooggespannen verwachtingen. Ook al blijft de eis van trouw. In onze gesecculariseerde samenleving is het telkens weer nodig de waarde en de betekenis van het

5. In andere gevallen is een tweede huwelijk op Bijbelse gronden niet toegestaan.

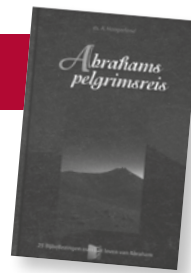
Het rapport bevat ook conclusies ten aanzien van het eventueel hertrouwen van ambtsdragers, de relatie naar de burgerlijke overheid, het pastoraat en de kerkelijke tucht in huwelijkszaken. Op de twee eerstgenoemde

punten gaan we nu niet in. Over het laatste punt, de kerkelijke tucht, is de commissie voornemens nog enige praktische richtlijnen te ontwikkelen voor de kerkenraden.

(wordt vervolgd)

Commissie kerkelijke huwelijksbevestiging na echtscheiding

BOEKENNIUWS

**"Abrahams pelgrimsreis",
ds. A. Hoogerland;
uitg. Gebr. Koster, Barneveld,
ISBN 978-90-5551-573-8,
516 pag.; € 32,50.**

Wijlen ds. A. Hoogerland mocht een vier-tal van onze gemeenten (Werkendam, Krabbendijke, Dirksland en Borssele) dienen van 1965 tot 1986. In 1986 heeft de Heere hem na een ziekbed afgelost van zijn aardse post. Hij mocht bij Jozefs leven in vrede sterven.

Vele preken zijn er tijdens, maar ook na zijn leven van hem in boekvorm verschenen. Opnieuw is er van hem een boek uitgegeven. Het zijn 25 Bijbellezingen over het leven van Abraham. Het was vooral in Krabbendijke, omdat daar drie keer dienst is op zondag, de gewoonte van ds. Hoogerland om in de middagdienst een Bijbellesing te houden over een bepaalde persoon of een geschiedenis uit de Bijbel. Bekend zijn onder meer de Bijbellezingen over Jona, Samuël, Esther, de zendingsreizen van Paulus en Jozef. Opnieuw is er daar nu één aan toegevoegd: namelijk over Abrahams pelgrimsreis.

De stijl en inhoud van zijn preken zijn onder ons bekend. Altijd weer getuigen zijn preken van eenvoud, helderheid, eerlijkheid en we kunnen er regelmatig praktische voorbeelden voor de kinderen in vinden. Daarbij zijn ze vooral schriftuurlijk-bevindelijk van aard. Om al die redenen blijven ze aanspreken en worden ze tot op de dag van vandaag in onze gemeenten regelmatig gelezen. Het is dan ook een goede zaak dat er opnieuw een boek van hem is uitgegeven.

U begrijpt dat we deze 25 preken niet allemaal kunnen bespreken. Een paar

dingen die ons opvielen bij het doornemen van dit boek. De preken leggen eenvoudig uit hoe de Heere een mens naar Zijn welbehagen trekt, maar ook hoe de Heere Zijn Kerk oefent in de weg van het zalig worden. Aan de orde komen ook de droeve zonde van het ongeloof, de beproevingen des geloofs in het leven van Gods kinderen en de stervensweg waarin de Heere Zijn beloften in het leven van Gods Kerk vervult. Het belangrijke onderwerp van het genadeverbond en alles wat daarmee samenhangt, wordt besproken in de preken over Genesis 17. Als het gaat over de praktijk van alledag, staan er in deze preken vele lessen, over verhuizen, over het ontvangen van de kinderzegen en over hoe we moeten omgaan met de dingen rondom sterven en begraven worden.

Kortom, ook dit boek is waard om gelezen te worden, thuis maar ook in de leesdiensten in de kerk. In Zeeland waar nog drie keer dienst is, zou dit heel mooi kunnen in de middagdiensten. Andere gemeenten kunnen deze preken lezen in de morgendienst. Wellicht vindt u 25 zondagen achtereen lezen over Abraham wat veel. Wat let ons echter om deze 25 preken te verdelen over twee of drie jaar en telkens in een bepaalde periode acht of twaalf preken eruit te lezen.

Tot slot, in het boek wordt ook gewezen op de hoop die Gods Woord aanwijst voor het nageslacht. Ook daaronder zal de Heere Zijn Kerk bouwen. Mogen deze preken daartoe gebruikt worden. Bijzonder jullie, jongelui, wek ik op om een boek als dit te lezen. De Heere zegene het aan onze harten.

Scherpenzeel,

ds. A. Verschuure

Een stem uit het verleden

*Die in Hem gelooft, zal niet
beschaamd worden..*

1 Petrus 2:6

Er is een volk op aarde dat hangt als tussen hemel en aarde. Zij weten niet waartoe zij behoren. Zij zien er naar uit dat het licht eens mocht opgaan in hun duisternis.

Zij zijn getrokken uit de wereld, zij hebben door genade mogen kiezen om liever met het volk van God kwalijk behandeld te worden dan voor een tijd de genietingen der wereld te hebben. Zij hebben een betrekking op God en op al degenen, die uit God geboren zijn. Zij hebben soms geproefd en gesmaakt dat de Heere goed is. En toch zijn zij veelal als een voortgedreven zee en klagen:

*Mijn zaak zal niet zijn ontbonden,
Voor ik Jezus heb gevonden.*

O, dat God in Zijn eeuwig recht nog eens doortrok. Het blijft in onze dagen alles zo hangen. Hoe weinig wordt het vernomen dat God een afgesneden zaak doet op aarde.

Er zijn er, die er doorgebracht worden, die aan land komen. O, dat vaste land van Gods eeuwig welbehagen, dat vaste land van Christus' eeuwig geldende gerechtigheid.

In de nood heeft dat volk de meeste barensweeën. Zouden wij er onszelf niet voor over hebben, om tot die bewuste genade te geraken, dat het onze er aan ging, en dat het niet langer een bewegelijk, maar een onbewegelijk koninkrijk werd? God zou er door aan Zijn eer komen. De kerk zou moed scheppen uit onze behoudenis en wij zouden bekwam en vatbaar gemaakt worden door Gods Geest voor oefeningen, die wij tevoren niet gekend hadden. Zo zien we het ook in het leven van Paulus op die zeereis. Toen na de verzekering van zijn staat de nood hoog werd, kwam 's nachts een engel van de hemel met een blijde boodschap. Er werd een gezant van het hemelhof gezonden door de Vader. Ja, deze gezant werd gestuurd door zijn oudste Broeder. Wat zal dat voor Paulus geweest zijn!

ds. W.C. Lamain

**“De zeven zegelen - Overdenkingen over de Openbaringen”,
door ds. W. Visscher;
ISBN 978 90 336 06908;
155 blz.; € 15,90.**

Iemand schreef eens: ‘Degene die preekt uit het boek Openbaring wordt geplaatst voor de dubbele eis: om dit profetische boek met zijn rijke symboliek en zijn onderlinge verbanden grondig te bestuderen, en: om op de hoogte te zijn van onze veelbewogen tijd waarin de gebeurtenissen met hun verschillende achtergronden elkaar zo snel opvolgen.’

Welnu: uit andere publicaties van broeder Visscher weten we dat hij veel studeert en dat hij nauwkeurig acht geeft op hetgeen zich voordoet in de wereld waarin wij leven, en waar ook de kerk middenin staat.

Bovenstaande elementen vind je dan ook terug in deze prekenbundel van ds. W. Visscher. Het zijn negen Bijbellezingen over Openbaring 4 t/m 8, door hem uitgesproken in zijn gemeente Amersfoort. Het begin van de eerste preek maakt al heel duidelijk wat het éérste doel is van de Openbaring: temidden van alle druk en benauwdheid, en in het licht van alles wat getoond wordt, ontvangt Gods Kerk de zekerheid: de HEERE regeert; de wereldgeschiedenis en de kerkgeschiedenis ontwikkelen zich volgens Gods Raad en zijn geen willekeurige samenloop van omstandigheden. En de ontknoping van alle dingen zal uitlopen op de volslagen nederlaag van Gods vijanden en de glorierijke verheerlijking van Christus en Zijn Kerk.

‘Gods vinger schrijft de geschiedenis; God verplaatst het centrum van de kerk van Jeruzalem naar Klein-Azië, en ook vandaag stuurt de Heere de gang van het Evangelie, tot waarschuwing en beoediging voor ons (17); ondanks alle aanvallen van de vorst der duisternis, en ondanks lauwheid, afval, e.d., (Openb. 2 en 3) gaat de Heere door met Zijn werk.’ In de verschillende preken komt ook helder naar voren wat het tweede doel is van de Openbaring: om Gods Kerk wakende te houden. De bruidskerk moet de lampen brandende houden, wachtend op de Bruidegom.

‘Bent u bang? Ben jij misschien bang voor de toekomst, voor de machten? Eigenlijk is er maar één ding waarvoor we bang moeten zijn. Dat is voor de toekomstige toorn van God! En voor de zonde. Dáár moeten we bang voor zijn (21). Dat

alles geschiedt naar Gods Raad neemt onze verantwoordelijkheid niet weg (50)’. Op tere wijze klinkt in alle preken de vriendelijke nodiging van de Heere door om in Hém alles te zoeken wat tot zaligheid nodig is: ‘Zouden we dan nog iemand anders nodig hebben dan deze gezegende Heiland? Zou er één andere troostbron op deze wereld zijn te noemen? Deze Jezus is een volkomen Zaligmaker. Hij is ook een gewillige Koning. Kom toch tot deze Heiland. Onwillige mensen, er is bij Hem doen aan. Hij maakt onwilligen gewillig. Leg dan uw

onwilligheid maar in Zijn handen. Hij maakt van vijanden vrienden. Dat doet Hij ook vandaag (154)’.

Ds. Visscher is erin geslaagd om het Woord van God, zoals dat in de Openbaring tot ons komt, op een aansprekende manier voor de gemeente uit te leggen. Hartelijk aanbevolen, zeker ook voor de ouderlingen in de vacante gemeenten, om bijvoorbeeld in de zogenaamde “feestloze” periode een vervolgstof te lezen.

Moerkapelle,

ds. J. Driessen

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

Te Lynden (U.S.A.):

ds. C. Sonneveld te Lethbridge (Canada);

Te Norwich (Canada):

ds. C.A. van Dieren te Rijssen-Noord.

BEDANKT

Voor Aalburg:

ds. B. van der Heiden te Alblasserdam;

Voor Hoogeveen:

ds. M. Mondria te Waardenburg;

Voor Meeuwen i.c.m. Sprang-Capelle:

ds. A. Schot te Nunspeet;

Voor Rotterdam-IJsselmonde:

ds. G.M. de Leeuw te Ridderkerk;

Voor Sint Annaland:

ds. L. Blok te Gorinchem;

Voor Veenendaal:

ds. P. Mulder te Krimpen a/d IJssel;

Voor Wageningen:

ds. M. Joosse te Hendrik-Ido-Ambacht.

■ MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK 2011

* Pag. 316, **gemeente ROTTERDAM-CENTRUM**. Het e-mailadres van de scriba is gewijzigd in: gergemrdamcentrum@solcon.nl

BERICHTEN

■ DANKBETUIGING

In de achterliggende tijd hebben we van veel gemeenten een financiële bijdrage mogen ontvangen voor de bouw van onze nieuwe kerk. We willen u hiervoor, na de Heere, hartelijk danken. Het doet ons goed om ook op deze wijze meelevens te ontvangen. Omdat niet altijd de herkomst van de bijdrage duidelijk is, willen we u allen op deze manier bedanken.

Kerkenraad Geref. Gemeente
Scherpenzeel

■ HONGER IN AFRIKA

De aanhoudende droogte in de Hoorn van Afrika veroorzaakt een steeds grotere catastrofe. Een groeiende stroom vluchtelingen uit Somalië probeert onderdak, voedsel en water te zoeken. De meesten vinden onderdak in de toch al overbevolkte kampen in het zuiden van Ethiopië en het noorden van Kenia. In het getroffen gebied woedt bovendien al jarenlang een burgeroorlog. De combinatie van extreme droogte en oorlog veroorzaakt schrijnende toestanden.

Het behoeft geen betoog dat de nood in de Hoorn van Afrika momenteel ontzettend groot is. Dagelijks arriveren vele honderden in de reeds overvolle kampen. Velen hebben dagen of zelfs weken moeten lopen om zo'n kamp te bereiken. In wanhoop zijn ze de tocht begonnen om de extreme droogte en de burgeroorlog in het thuisland te ontvluchten. Ondervoed, uitgedroogd en uitgeput komen de mensen in de kampen aan. In deze opvangkampen is dringend hulp nodig, zoals onderdak, voedsel en schoon water. Het deputaatschap Bijzondere Noden heeft besloten een bijdrage te leveren aan deze hulp.

Momenteel hebben wij contacten met een christelijke kerk in het zuiden van Ethiopië en een tweetal Amerikaanse hulpverleningsorganisaties in het noorden van Kenia. In eerste instantie zal de hulp bestaan uit het uitdelen van voedsel, schoon drinkwater, medicijnen en andere eerste levensbehoeften. Voor de langere termijn zal ook gekeken worden op welke wijze verder geholpen kan worden om de situatie van de bevolking te verbeteren.

U kunt aan dit project bijdragen door uw gift over te maken op giro 307447 t.n.v. Bijzondere Noden te Woerden, o.v.v. "Noodhulp Afrika". Wilt u de getroffen ook gedenken in uw gebeden? Wij zeggen u bij voorbaat hartelijk dank voor uw steun.

L. van der Maas,
alg. secretaris Bijzondere Noden

■ UITNODIGING ZOMER- CONFERENTIE STUDENTEN

De Werkgroep voor studenten van de Gereformeerde Gemeenten nodigt alle studenten uit die studeren aan een WO- of HBO-instelling voor een conferentie op **vrijdag 16 en zaterdag 17 september**. Het thema is 'Geroepen'.

Op vrijdagavond is er een lezing over 'Hoe God roept tot geloof' door ds. A. Schot.

Op zaterdagmorgen is er een lezing over 'Hoe God roept tot dienen' door dhr. W. Visser. Het geheel wordt afgesloten met een forumbespreking.

In het jongerenblad Daniël van 11 augustus 2011 vind je een speciale katern met nadere informatie over het thema van de conferentie. Plaats: Chr. Hogeschool Driestar Educatief, Burg. Jamessingel 2 te Gouda. Aanvang vrijdagavond: 18.30 uur; aanvang zaterdagmorgen: 9.45 uur (ontvangst v.a. 9.15 uur).

Voor de eerstejaarsstudenten is er vrijdagmiddag om 16.00 uur een aparte bijeenkomst met informatie over de diverse

kringen. Ook wordt dan het boekje "Student en kerk" uitgereikt, een handreiking voor (aanstaande) studenten.

Als je het hele programma volgt, vragen we een bijdrage in de kosten van € 10,-. Kom je alleen vrijdag of zaterdag: € 5,-. Reiskosten boven € 5,- (e.r. met OV-jaarkaart) kun je vergoed krijgen. Neem voor de overnachting in Gouda zelf een slaapzak en luchtbed mee.

Aanmelden kan tot **12 september 2011**:

- per post gericht aan Werkgroep voor studenten, p/a KBGG, Houwtuinlaan 7, 3447 GM Woerden;
- of per e-mail gericht aan conferentie@cbgg.nl.

Meer informatie over de conferentie kun je vinden op de website: www.studentengg.nl

■ VERKOOPDAG IN BURGH-HAAMSTEDE

Verkoopdag op **donderdag 11 augustus** van 8.30-16.00 uur op het terrein rond de kerk van de Geref. Gemeente, Ankerweg 10 in Burgh-Haamstede. Ook kunnen de kinderen zich hier vermaken. De opbrengst is voor de helft voor wezenzorg in Malawi (project van deputaatschap Bijzondere Noden) en de andere helft voor het opknappen van het kerkgebouw.

■ FIETS- EN AUTOTOCHT IN ZUID-BEVELAND

Op **woensdag 10 augustus** is er weer een zendingsfamiliedag met een fiets- en een autotocht in de 'Zak van Zuid-Beveland'. Startplaatsen zijn:

- Nisse, Fruitteeltbedrijf van Damme, Zuidweg 23
- Oudelande, Fruitteeltbedrijf Nieuwdorp, Hellenburgstraat 28.

Deelnamekosten: fietstocht: volwassenen € 4,-, kinderen € 2,-, max. € 12,50 per gezin; autotocht: € 12,50. Er zijn ZGG-presentaties, kinderactiviteiten en verkoopstands. Ook zijn consumpties verkrijgbaar. Inschrijven kan tussen 9.30 en 14.00 uur. Opbrengst is voor Zending Gereformeerde Gemeenten. Meer info: www.zendingsfietsdag.nl of tel. 0113-581114.

■ ZANG- EN MUZIEKAVOND TE AMERSFOORT

Zang- en muziekavond met en voor mensen met een beperking op **woensdag 17 augustus**, aanvang 19.30 uur in de Elimkerk, Waterdaal 1, Amersfoort m.m.v. mannenensemble Cantare uit Woudenberg en organist Adri Jan de Korte. Ds. J.W. Verweij zal een bijbelvertelling houden over Mozes en Farao. Collecte t.b.v. de Commissie Vakantieweken voor mensen met een beperking.

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 7 AUGUSTUS 2011

Aagtekerke 8.45, 11.00 en 19.00 uur ds. D.W. Tuinier en 14.30 uur leesdienst; Aalst 14.30 uur ds. M. Karens; Alblas-serdam 15.30 uur kand. R.A.M. Visser; Alphen a/d Rijn 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Andijk 10.00 uur kand. A.P. Baaijens en 19.00 uur ds. G. Heijkamp; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; Arnhem 15.00 uur ds. W.J. Karels; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. J.W. Verweij; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. G. Bredeweg; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. W.J. Karels; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 10.00 uur ds. H. Paul en 19.15 uur ds. M. Joosse; Boskoop 16.30 uur ds. H. Paul; Breda

10.00 en 15.00 uur stud. C. van Ruitenburg; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. R. Boogaard; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Den Helder 18.30 uur kand. A.P. Baaijens; Deventer 10.00 uur ds. J.M. Kleppe en 18.00 uur ds. J. Karels; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. B. van der Heiden; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. B. Labee; Ede (Verl. Maanderweg 33) 12.15 en 19.00 uur ds. A.A. Brugge; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 18.00 uur ds. J.M. Kleppe; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enter 9.30 en 18.30 uur ds. G.J. van Aalst; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.00 en 15.00 uur ds. C.J. Meeuse; Gou-

da 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; 's-Gravenhage 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. E. Hakvoort; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur ds. J. van Rijswijk; Groningen 16.00 uur ds. B. Labee; Haamstede 10.00 en 18.30 uur stud. S.W. Janse; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M. Joosse; Hoofddorp 15.30 uur ds. P. Mulder; Hoogeveen 15.30 uur ds. A. Verschuure; Hoogvliet 14.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Houten 11.00 en 17.00 uur ds. J.S. van der Net; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kamperland 14.00 uur ds. C. van Krimpen; Kapelle-Biezeling (in Sionkerk te Goes) 11.30 en 18.00 uur leesdienst; Katwijk aan Zee 18.30 uur ds. W. Silfhout; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur kand. R.A.M. Visser; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 18.30 uur ds. M. Golverdingen; Kruijningen 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; Leiderdorp 10.00 en 16.00 uur ds. W. Silfhout; Lelystad 9.30 uur ds. R. Kattenberg; Lisse 10.00 uur ds. P. Mulder en 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Marknesse 19.00 uur ds. K. Boeder; Meliskerke 9.30 en 19.00 uur ds. G.J.N. Moens; Melissant 18.00 uur stud. A.T. Huijser; Middelburg-Centrum 18.30 uur ds. J.J. Tanis; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Nieuwdorp 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. Gunst; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Oostburg 10.00 en 15.30 uur ds. C. Harinck; Oosterend (Texel) 11.30 en 16.30 uur ds. A. Vermeij; Oosterland 14.30 uur stud. S.W. Janse; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur ds. M. Golverdingen; Opheusden 15.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. G. Pater; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. P. Blok; Oudemirdum 9.00, 11.00, 14.30 en 18.30 uur stud. J. van Laar; Poortvliet 14.30 uur ds. S. Maljaars; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G.M. de Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. J. Driessen; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. D. de Wit; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Rotterdam-Alexanderpolder 15.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Rotterdam-Centrum 19.00 uur ds. L. Terlouw; Rotterdam-IJsselmonde 18.30 uur ds. J. van Rijswijk; Rotterdam-Zuidwijk 14.30 uur ds. J.S. van der Net; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. E. Bakker; Scheveningen 18.45 uur ds. R. Kattenberg; Soest 19.00 uur ds. A. Schot; Spijkenisse 10.00 en 16.00 uur ds. C. Neele; Sprang-Capelle 19.00 uur stud. C. van Ruitenburg; Stad aan 't Haringvliet 10.00 en 15.30 uur stud. A.T.

Huijser; Terneuzen 10.00 uur ds. J.J. Tanis; Terwolde- De Vecht (in de Jacobus Fruytier scholengemeenschap te Apeldoorn) 9.30 en 14.30 uur ds. K. Boeder; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. G. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. J. van Belzen; Veenendaal 9.30 uur ds. A.A. Brugge en 15.30 uur ds. F. Mulder; Vlaardingen 19.00 uur ds. G. Clements; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. C. van Krimpen en 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; Wierden 14.00 uur (in Herv. Kerk Hoge Hexel) ds. A. Schreuder en 18.30 uur (in Herv. Kerk, Tabor, Wierden) leesdienst; Woerden 15.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 14.30 uur ds. J. Schipper; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zoetermeer 10.00 uur ds. G.W.S. Mulder en 18.30 uur ds. P. Mulder; Zwijndrecht 9.30 uur ds. J. Mijnders en 16.30 uur ds. J. Driessen; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. A. Verschuure.

■ DINSDAG 9 AUGUSTUS 2011

Berkenwoude 19.30 uur ds. G. van Manen; Brakel 19.30 uur ds. A. Verschuure; Drachten 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Enter 19.30 uur ds. G. Bredeweg; Lisse 19.45 uur ds. A. Schot; Oosterland 19.30 uur ds. W. Silfhout; Oostvoorne 19.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Ouddorp 19.30 uur ds. E. Bakker; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. B.J. van Boven; Soest 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Stolwijk 19.30 uur stud. A.T. Huijser; Uddel 19.30 uur ds. C.A. van Dieren.

■ WOENSDAG 10 AUGUSTUS 2011

Aagtekerke 19.30 uur ds. A. Schot; Barneveld-Zuid 19.30 uur ds. G. Bredeweg; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. E. Hakvoort; Goudswaard 19.30 uur ds. P. Melis; Hoogeveen 19.30 uur ds. M. Karens; Krabbendijke 19.30 uur ds. M. Joosse; Nieuwdorp 19.30 uur ds. G. Beens; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. B.J. van Boven; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. D.W. Tuinier; Oosterend (Texel) 19.00 uur ds. A. Vermeij; Opheusden 19.30 uur ds. A.A. Brugge; Opperdoes 19.30 uur ds. J.S. van der Net; Poortvliet 19.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. A. Verschuure; Spijkenisse 19.45 uur ds. H. Paul; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Veen 19.30 uur stud. S.W. Janse; Wageningen 19.30 uur ds. W.J. Karels; Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 19.30 uur ds. A. Schreuder.

■ DONDERDAG 11 AUGUSTUS 2011

Barneveld-Centrum 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Beekbergen 19.30 uur ds.

C. Hogchem; Boskoop 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; Naaldwijk 19.45 uur ds. E. Hakvoort; Oude-Tonge 19.30 uur ds. M. Mondria.

■ ZATERDAG 13 AUGUSTUS 2011

Nunspeet 15.00 uur ds. A. Schot.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 7 AUGUSTUS 2011

Alkmaar ('t Wuiver 2a, Oudorp) 10.00 en 16.30 uur evang. G. Baan; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

■ EVANGELISATIEPOSTEN

Alkmaar:

Evangelist G. Baan; kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur.

U bent hartelijk welkom in de inloop/bijbelshop 't Wuiver, Stationsweg 96a, Alkmaar (t.o. NS- en busstation). Openingstijden: dinsdag t/m vrijdag van 10.00-16.00 uur, zaterdag van 13.00-16.00 uur.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; kerkgebouw Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70. Samenkomsten iedere zondag 10.30 en 17.00 uur.

Steun het evangelisatiewerk door uw gift en belangstelling. Breng eens een bezoek aan onze evangelisatiepost. Hartelijk welkom! Openingstijden: dinsdag tot en met zaterdag van 10.00 tot 16.00 uur.

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-l te Emmen; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist S. de Visser; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Op vakantie in Friesland? Welkom in onze inloop, die geopend is op donderdag en vrijdag van 11.00 tot 16.00 uur en zaterdag van 11.00 tot 15.00 uur.

Merksem:

Evangelist A. van Setten; kerkgebouw "De Bron", Oude Bareellei 64; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

U bent ook hartelijk welkom in het inloophuis, geopend van dinsdag t/m vrijdag van 13.00-16.00, donderdagavond van 18.00-21.30 uur en zaterdag van 10.30-13.00 uur.

Rotterdam:

Inloop- en Bijbelcentrum 'In de Gouwstraat', Gouwstraat 36-b, Rotterdam-Charlois.

Kom eens langs, u bent hartelijk welkom. De inloop is geopend van dinsdag tot en met zaterdag tussen 10.00 en 16.00 uur.

Tilburg:

Kerkruimte: Offenbachstraat 105 Tilburg.

Zondagse samenkomsten om 10.00 en 18.30 u.

Het inloopcentrum: Het Kruispunt, is geopend op di en wo van 14.00-17.00 u. Do van 10.00-17.00 u. Vr van 10.00-15.00 u. U bent van harte welkom.

Den Haag:

Inloophuis 'Het Kompas': Apeldoornse- laan 228, Den Haag.

Openingstijden: dinsdag 10.00 - 16.00 uur; woensdag 10.00 - 13.00 uur; don- derdag t/m zaterdag 10.00 - 16.00 uur.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

Wij willen u hartelijk danken voor de felicitaties die wij mochten ontvan- gen met onze 60ste huwelijks herdenking. Het is onze bede dat al uw goede wensen in vervulling mogen gaan.

Jacobus Neels en Johanna Neels-Simon

Sunset Manor Resthome unit 108; 8920-2 Broadway Street; Chilliwack BC; V2P 5W1; Canada

Een stijlvolle collectie

ambtskleding

den Engelsman & van Driel

Voorstraat 15 - Sint-Annaland - Tel. (0166) 65 24 90
maandagmorgen gesloten, vrijdagavond koopavond

www.denengelsmanenvandriel.nl

2 stud. verpleegk. zoeken **kamer** in **Dordrecht**. Van sept. t/m feb. voor 20 weken stage in ASZ Dordwijk. Tel. 079- 59 330 75

Voor het leveren en leggen van **na- tuurstenen- en keramische vloeren**. Alleen **eerste klas kwaliteit** en steeds de **laagste prijs**. Tegelzettaarsbedrijf **J. Slingerland**, 0184-611917.

Te koop in Uddel op mooie rustige camping, mooi **chalet**, 55 m², € 57.500,- Tel. 0318-301863 / 06-13433284

Nazomeren in Zeeland! "Dat kan" Te huur mooie chalet direkt aan veerse meer. Voor info: www.chaalthureninzeeland.nl Beschikbaar vanaf week 35 Tel: 06-410 46 147

Meer dan 1.000 soorten tegels in onze showroom!

Altijd vele aanbiedingen online!

Wij liggen aan uw voeten...

Bij KROON Vloeren in Steen treft u het assortiment aan op de plaats waar ze hoort. Op de vloer. Aan uw voeten. Met ruim 1000 soorten tegels en natuursteen in onze showroom hebben we een enorme keuze. Advisering, levering, plaatsing door onze eigen ervaren tegelzettaars, vloerverwarming, onderhoud, lijm en/of andere bouwstoffen: wij bieden het hele pakket aan. Kijkt u ook eens op onze website. Hier vindt u uitgebreide informatie over onze producten en diensten, over ons bedrijf en de ruime openingstijden van onze showroom. Tot ziens in onze showroom!

Ook voor uw kerkvloer!

KROON
VLOEREN IN STEEN

• Professioneel advies
• Vak kundig gelegd
• Scherpe prijzen
• Wandtegels
• Vloerverwarming

Energieweg 8c, Meerkerk | tel. 0183-354225 | www.kroonvloereninsteen.nl

Hongersnood in Afrika

HANDEN VAN DE KERK
Bijzondere Noden

DEPUTAATSCHAP TOT
HULPVERLENING IN BIJZONDERE NODEN VAN DE
GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Postbus 615 • 3440 AP Woerden T (0348) 48 99 10 • F (0348) 48 37 21
I www.bijzondereboden.nl • Giro 307447

Een combinatie van extreme droogte en oorlog brengt in Oost-Afrika een enorme stroom vluchtelingen op gang. Ondervoed, uitgedroogd en uitgeput komen mensen in de opvangkampen aan.

Bijzondere Noden heeft contacten met lokale christelijke organisaties in Kenia en Ethiopië. Via deze organisaties zal hulp gegeven worden in de opvangkampen.

**Giro
307447**

o.v.v. 'noodhulp Afrika'

SHG biedt u passende zorg

Uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland biedt de SHG zorg die aansluit bij uw manier van leven. Bijbelse normen en waarden vormen daarin de basis voor uw en onze dagelijks levenshouding en mediagebruik.

DE GRATIS ZORGBROCHURE ZENDEN WIJ U GRAAG TOE

Kraamzorg

Bel 0187 - 4891 73
b.g.g. 0342-49 21 55
ma - vr: 9.00 - 11.00 uur
en van 13.00 - 15.00 uur
vr: ook van 19.00 - 21.00 uur

Thuiszorg

Bel 0166 - 65 26 05
ma - vr: 9.00 - 11.00 uur
vr: ook van 19.00 - 21.00 uur

Te huur: Elspeet, vakantiehuisje
voor 2 à 3 pers. nog vrij na week 32.
Tel 0577-491044 of 06-10322703.

50 PlusPark⁺

De slimste
2-in-1
mobiliteits-
oplossing!

Van rollator naar
rolstoel in een
handomdraai.

Met de Rollz komt u verder!

Batterijenweg 13-b, Kesteren

T. 0488 481161

www.50-pluspark.nl

Voor een zorgzame begeleiding

KOSTER
Begravenisonderneming

Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel

Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

BOEKENMARKTEN Elspeet D.V. 6 en 13 augustus

Aan de Schapendrift vindt u weer 30 kramen met theologie-, jeugd- en kinderboeken.
info 0184 - 684808
www.vanderwalboeken.nl

Te huur: Stacaravan

op uniek plekje bij boerderij op de veluwe 6 pers. Rust en Ruimte.
inl. 06-10355134
www.denederhoeve.nl

Te huur per 1 september in Kootwijkerbroek: huisje voor 1 persoon, indeling: woonkamer met keuken, halletje, douche met wc, slaapkamer met diepe kast.
Tel. 0342-443475

Rijssen/Holten te huur een vrijstaande stenen zespers. bungalow. Aan de rand van de prachtige bossen. Veel privacy. Wasm. Droger en cv. Vrij week 32 tot 35, 37, 39 ev.
Info 0180 52 12 19

Te huur

Eénsgezinswoning Rilland 3 slaapkamers, gemeubileerd
V.a.1 sept '11 tot feb '12
Tel. 06 13554937

Mooie **vakantiewoning bij boerderij** met veel dieren, waaronder paarden. Voor 2-6 personen.
In **Sauerland** (Duitsland)
Tel. 0049-2354 3293
www.hornbruch.de.vu

Bij Grevelingenmeer, **zand en zee.** kamperen bij boerderij in de polder. Nieuw luxe sanitair en **miva.** Kruidenpluktuin voor u als gast. Rust en ruimte met caravan of tent. **Kerk** op loopafstand. 0187-669317 06-51326279 **Grevelande.nl**
fam. Lies en Beijke van der Velde

Karel Pul begrafenisverzorging

- Dag en nacht bereikbaar voor persoonlijke zorg
- Wij verzorgen begravenissen op de gehele Veluwe en omliggende plaatsen

Tel. 0341-562757 www.karelpul.nl
Korpersteeg 24a, 3853 LD Ermelo

Vakantie op Texel

"Een onvergetelijke ervaring"

De Verrassing.nl

Rustig park achter De Verrassing met 10 luxe bungalows die allemaal veel privacy bieden.

De Noorderhoeve.nl

Twee luxe vakantiewoningen, geheel aangepast voor minder validen in een landelijke omgeving.

www.deverrassing.nl / www.denoorderhoeve.nl
Reserveren? Bel 0222 31 89 06

HARKES *Persoonlijke zorg voor uw begrafenis*
Begravenissen

Telefoon (0172) 21 21 22

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop

*Wij verzorgen alleen begrafenis
Dag en nacht bereikbaar – overal te ontbieden*

Van Horssen bv BOEKHANDEL & UITGEVERIJ

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:
Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken voor jong en oud, Voordeelboeken, Tweedehands, CD's en bladmuziek.

Orgelcentrum HET BINNENVELD
In- en verkoop van klassieke orgels

JOHANNUS
DOMUS
UNICO
VIVACE
CONTENT

Onze showroom is geopend op afspraak.
Wim en Jenny Achterstraat
Friesesteeg 56
3911 VR Rhenen
telefoon 0317 - 61 20 10

www.orgelcentrum.nl

Begravenisverzorging Kamsteeg

*Waar u ook woont, wij zijn dag en nacht bereikbaar
Wij verzorgen alleen begrafenis*

0183 - 44 94 94

Hoofdgraaf 5 - 4281 NM Andel
www.begravenisverzorgingkamsteeg.nl

Voor Werkendam: A.L. Bor, tel. 0183-512859

*Een respect- en stijlvolle
uitvaart is onze zorg*

AKTIE bv

Brand- en inbraak-
Telecommunicatie
Airconditioning
CV-onderhoud
Elektra
Beveiliging
Ventilatie
Loofdeifer

Koeling in uw Kerk(gebouw)
Voor elk probleem? Bel AKTIE
Tel: 010-4517471
CO2 metingen
Advies en installatieburo
Voor een vrijblijvende offerte
aktie@kliksafe.nl

kina
begravenisverzorging

Tel. (010) 458 31 12

Dag en nacht bereikbaar Overal te ontbieden

D.W. Schipper J. Kooijman
010-450 66 26 0182-58 39 32
Capelle a/d IJssel Gouda

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

begravenisverzorging Den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, Den Haag en omstreken.
Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.
Geen crematies.

T. den Hollander
P.N. den Hollander
Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen

Tel. 010 - 4600509
www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

*Voor een waardige en
stijlvolle verzorging
van begrafenis*

*met aandacht voor uw persoonlijke wensen.
In alle rust, vertrouwelijk en met bescheidenheid.*

Wij verzorgen alléén begrafenis door het gehele land en zijn dag en nacht persoonlijk bereikbaar.
• H. de Jongh • P.H. van der Leer • D.D.E. Melieste.

Begravenisonderneming de Jongh

Hardinxveld-Giessendam T (0184) 611 154
Waardenburg T (0418) 652 039
Werkendam T (0183) 701 017

www.begravenisondernemingdejongh.nl

Teksten schrijven
Redigeren columns
vertalen

DE KUNST VAN HET SCHRIJVEN
VOOR AL UW TEKSTEN

THE ART OF TRANSLATION
PROFESSENELE VERTALINGEN

CHRISTINA STRAAT 45
3921 BS ELST (UTR)

www.brand-schouten.nl **BRAND & SCHOUTEN**

Vos
begravenisverzorging

Wij verzorgen begrafenis (geen crematies) op de gehele Veluwe, in Kampen e.o. en in Rijssen e.o.

Begravenisverzorgers
G. v.d. Berg | D. Markusse | B.F. Nijhof | B. Vos

Nunspeet, Elburg e.o. T (0341) 253 813
Kampen e.o. T (038) 3332 383
Rijssen e.o. T (0548) 540 053
overige plaatsen en b.g.g. T (0577) 401 689

Begravenisverzorging Vos
Aardhuisweg 74, 3888 MG Uddel
T (0577) 401 689

Overruimd verzorgd

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:
ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:
ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:
Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag vóór** de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties **uiterlijk maandagmorgen 9 uur**.

Advertenties € 0,95 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:
Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres Noord-Amerika:

Mr. A. Berman, PO Box 20188,
St. Catherines, ON L2M 7W7, Canada

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Reformatorische Psychologenpraktijk Nederland

Identiteitsbewust, Persoonlijk, Vertrouwend, Doelgericht

Wij bieden identiteit bewuste **hulp** aan
kinderen, jongeren en **volwassenen** met o.a.:

- Relatieproblemen
- Opvoedingsvragen
- Gedragsproblemen
- Traumatische ervaring(en)
- Gezinsproblemen
- Persoonlijke problematiek (zoals Depressie, Angst, Identiteitsvragen)
- Arbeidsproblemen
- Autisme Spectrum Stoornis

Tevens bieden wij hulp bij PGB aanvragen en verlengen

Voor meer informatie of aanmelding:

078 - 69 32 808

Adres: Plantageweg 5, 2951 GN Alblasterdam
info@rpederland.nl www.rpederland.nl

Dé inrichter voor Kerk, School en Kantoor

Showroom: Marconistraat 13, 4461 HH Goes
Postadres: Postbus 36, 4400 AA Yerseke
T 0113 57 29 07 F 0113 57 38 73
E info@piethoekman.nl M 06 53 15 47 11

**HOEKMAN
GOES - YERSEKE**

PSYCHOLOGENPRAKTIJK BROUWER

hulpverlening aan kinderen,
jongeren en volwassenen

RIDDERKERK

Verlengde Kerkweg 11

BARNEVELD

Wilhelminastraat 14

METEREN (GELDERMALSEN)

Dorpsstraat 18

Bel voor informatie of aanmelding:
0180 - 42 69 55
of kijk op www.psychbrouwer.nl

Zorg...

Respect...

Aandacht...

Geen crematies...

Walcheren, Noord- en Zuid-Beveland

Tel. 0118-616012 of 0113-342304

PSYCHOSOCIALE ZORG
VERPLEGING
PERSOONLIJKE VERZORGING
PALLIATIEVE ZORG
MANTELZORGONDERSTEUNING
HULP BIJ HET HUISHOUDEN

Zorglijn: (010) 264 07 77
www.agathos-thuiszorg.nl

Agathos THUISZORG ZORG DIE BIJ U PAST.

Handen van de kerk wereldwijd

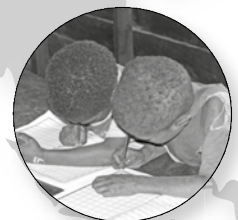
Dominicaanse Republiek

Gezondheidszorg

Darfur

Noodhulp

Papua

Alfabetisering

Peru

Aandacht en liefde
voor straatkinderen

Zuid-Afrika

Strijd tegen HIV / Aids

Help mee!

- Steun ons werk met een gift
- Nodig ons uit voor een gemeenteavond of op vereniging

HANDEN VAN DE KERK
**Bijzondere
Noden**

GIRO 307447 Woerden

DEPUTAATSCHAP TOT HULPVERLENING IN BIJZONDERE NODEN VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN
Houttuinlaan 7 • 3447 GM Woerden • T 0348 48 99 10 • E bijzonderenoden@cbgg.nl • I www.bijzonderenoden.nl